

27. oktober 2022

Notat

Ophør af revision af Ishøj Kommunes regnskaber

Deloitte er som firma grundlæggende bygget på et stærkt multidisciplinært partnerskab, hvor vi formår at favne en bred portefølje af ydelser og kompetencer til glæde og værdi for vores kunder, der er et spejl af det danske samfund. Og vi ønsker også fremover at forblive et stærkt og bredt partnerskab med både revision og rådgivning samlet under samme tag.

På kommuneområdet har vi i mange år formået at indtage en stærk position – både på revision og rådgivning – og vi har generelt skabt stor impact for de danske kommuner i dette samspil. De senere år har revisionsmarkedet for kommuner imidlertid ændret sig betydeligt med følgende væsentlige elementer:

- Skærpede krav til uafhængighed, levering af ydelser og indførelse af en CAP (honorarbegrænsning) på ikke-revisionsydelser har i betydeligt omfang besværliggjort vores model for værdiskabelse med både at levere revision og rådgivning til kommunerne. Kommunernes ændrede indkøbsmønster, hvor man i højere grad går sammen i fælles indkøbssamarbejder for et større antal kommuner udfordrer ligeledes vores model. En række af de væsentlige indkøb (it-investeringer, GDPR, DPO, cyber mv.) er ofte i konflikt med vores rolle som uafhængige revisorer. Vi forventer, at denne udvikling vil fortsætte og intensiveres på kommuneområdet i de kommende år. Med Deloittes erfaring og aktiviteter i rådgivning af kommuneområdet er det ambitionen, at kommunerne kan indgå i et smidigt samarbejde med Deloitte som rådgiver - uden at skulle risikere interessekonflikter med Deloittes rolle som revisor for revision af kommunens årsregnskab.
- Vores ambition om fortsat at levere markedets højeste revisionskvalitet er udfordret af en modsatgående udvikling i hovedparten af kommunerne, hvor pris er det afgørende parameter for valg af revisionsfirma. Vi er med vores ønsker og krav til kvalitet og udvikling ikke i stand til at levere bare tilnærmelsesvis til det prisniveau, der er på de kommunale revisionsopgaver. Det betyder, at det er svært at bygge en tilstrækkelig ambitiøs og realistisk plan for at fastholde og styrke vores position på det kommunale revisionsmarked, og dermed også at fastholde kritisk masse blandt vores talenter på kommuneområdet på den mellemlange bane. Samtidig betyder det også, at økonomien i revision af kommuner kommer under pres.

Som konsekvens heraf er der efter en grundig proces på tværs af Deloitte truffet en meget svær, men strategisk vigtig beslutning om, at vi fremover ikke længere vil/kan prioritere revision af de danske kommuner.

Vi er derfor i dialog med vores kommunale revisionskunder om ophør af revisions samarbejdet. For Ishøj Kommune betyder det, at vi ønsker at fratræde som revisorer straks og overlade opgaven til andre. Ved ophør af aftaleforholdet vil vi naturligvis sikre en god og smidig overgang til en ny revisor.

I forhold til vores partnere og talenter sikrer vi fuld tryghed og opbakning til en god og balanceret overgang til andre spændende kundesegmenter i Deloitte, drevet af den enkelte partners og medarbejders ønsker og tanker. Vi garanterer således fuld tryghed for alle medarbejdere omfattet af beslutningen, og ingen må føle sig udsat eller udfordret af den fælles strategiske firmabeslutning.

Kontraktgrundlag med Ishøj Kommune

Der foreligger kontrakt mellem Ishøj Kommune og Deloitte gældende for revisionen af regnskaberne for regnskabsåret 2021 og 2022. Kontrakten er en forlængelse af oprindelig kontrakt af 5. marts 2013.

Overdragelse af rettigheder og forpligtelser i henhold til kontrakten til anden leverandør kan efter vores vurdering alene ske ved forudgående skriftligt samtykke fra Ishøj Kommune, da aftalen ikke indeholder bestemmelser om overdragelse.

Ophør/overdragelse af aftalegrundlag

Ishøj Kommune er en ikke statslig ordregiver, jf. udbudslovens § 24, stk. 1, nr. 14, og derfor er tærskelværdien knyttet til revisionsudbudet ca. DKK 1,6 mio., jf. udbudslovens § 6, stk.1, nr. 3.

Ved en ændring af grundlæggende elementer i en kontrakt eller rammeaftale skal ordregiveren gennemføre en ny udbudsprocedure i overensstemmelse med udbudsloven, jf. udbudslovens § 178.

Det følger af udbudslovens § 178, stk. 2, nr. 4, at medmindre andet følger af §§ 179-183, anses en ændring altid for at være en ændring af grundlæggende elementer, når en ny leverandør erstatter den, som ordregiveren oprindeligt havde tildelt kontrakten. Det følger omvendt af udbudslovens § 182, at udskiftning af den oprindelige leverandør ikke anses som en ændring af grundlæggende elementer i kontrakten, når udskiftningen sker som følge af hel eller delvis indtræden i den oprindelige leverandørs rettigheder som følge af den oprindelige leverandørs omstrukturering, herunder i form af overtagelser, fusioner, erhvervelser eller insolvens, når de oprindelige kriterier for kvalitativ udvælgelse opfyldes, og når udskiftningen ikke medfører andre grundlæggende ændringer af kontrakten og ikke har til formål at omgå anvendelsen af udbudsloven.

Videre følger det af udbudslovens § 182, at udskiftning af den oprindelige leverandør ikke anses som en ændring af grundlæggende elementer i kontrakten, når udskiftningen sker som følge af en klar, præcis og entydig ændringsklausul eller -mulighed, jf. udbudslovens § 179.

I medfør af udbudslovens § 179 betragtes ændringer af en kontrakt eller en rammeaftale, der er forudsat i udbudsmaterialet i klare, præcise og entydige klausuler, ikke som ændringer af grundlæggende elementer. Klausulerne skal fastsætte omfanget og arten af eventuelle ændringer eller ændringsmuligheder og betingelserne for deres anvendelse og må ikke ændre kontraktens eller rammeaftalens overordnede karakter.

Det kan ikke entydigt fastslås, om kontraktgrundlaget indeholder en sådan klar, præcis og entydig ændringsklausul, der fastsætter omfanget og arten af eventuelle ændringer eller ændringsmuligheder og betingelserne for dens anvendelse.

Der synes at være en indbygget modstrid mellem vilkåret om, at ændringsklausulen skal være klar, præcis og entydig, samtidig med at klausulerne skal fastsætte omfanget og arten af eventuelle ændringer eller ændringsmuligheder og betingelserne for deres anvendelse. Der er ingen retspraksis, der nærmere belyser, hvilke klausuler der kan anses for at opfylde betingelserne i § 179.

Da udskiftningen af revisor er begrundet i Deloitte's interne strukturelle forhold, og da udskiftningen ikke medfører andre grundlæggende ændringer af kontrakten, og ikke har til formål at omgå anvendelsen af udbudsloven, er det vores opfattelse, at udskiftningen af revisor i den konkrete situation med stor sandsynlighed kan betragtes som omfattet af udbudslovens muligheder herfor, og at der dermed ikke skal ske nyt udbud i den anledning.

Uagtet ovenstående kan Ishøj Kommune dog indgå en aftale, på tilsvarende vilkår som kontrakten, med BDO om revision af regnskabsåret 2022 og 2023 uden iagttagelse af udbudsloven, idet tærskelværdien i udbudslovens § 6 dermed ikke overskrides.

Ophør af kontrakten mellem Deloitte og Ishøj Kommune kan enten betragtes som Ishøj Kommunes opsigelse og som Deloitte kan acceptere sker med forkortet varsel. Alternativet hertil er, at ophøret af kontrakten betragtes som Deloitte's uberettigede annullation eller misligholdelse med den konsekvens, at Ishøj Kommune kan hæve kontrakten og foretage dækningskøb. Der vil ikke være et erstatningsansvar for Deloitte, hvis BDO påtager sig revisionsopgaven på samme vilkår, som fremgår af kontrakten.

Der udarbejdes en kort skriftlig aftale mellem Deloitte og Ishøj Kommune, hvor de nærmere vilkår for Deloitte's udtræden af revisionen for Ishøj Kommune fremgår.

Med venlig hilsen

Jakob B. Ditlevsen
partner

Lars Jørgen Madsen
partner